

Juan MAYORGA

Puterea, așa cum o visează cel neputincios

Întâmplător, la o ofertă a unor mari magazine, am găsit o carte intitulată *Scrisori către Stalin*. Imediat ce-am răsfoit-o, mi-am dat seama că ar putea deveni o piesă de teatru.

Era vorba despre o culegere a scrisorilor trimise dictatorului de către Mihail Bulgakov și Evgheni Zamiatin. De fapt, aproape toate scrisorile, în afară de una singură, se datorau lui Bulgakov. Cartea cuprindea și o anume informație contextuală. De exemplu, se menționa o convorbire telefonică scurtă și întreruptă, care, după cum spune Bulgakov, ar fi avut-o cu însuși Stalin. În această convorbire, Stalin și-ar fi exprimat respectul față de autor și-l anunța despre posibilitatea unei viitoare întâlniri față în față.

Imediat m-a interesat figura unui autor care renunță la ficțiunea literară și care se dedică a scrie doar pentru un singur cititor. Scrisori care sunt marcate în mod progresiv de dorința arzătoare a artistului cenzurat de a-l întâlni pe Marele Cenzor. Această dorință se transformă în obsesie în momentul în care un apel telefonic de la cel puternic, neputinciosul îl consideră ca fiind vocea Providenței. Dorința de a-l întâlni este așa de mare că pretinde consumarea acestui fapt, cel puțin în închipuire și cu prețul vieții reale.

Viața reală: o femeie. Soția lui Bulgakov, care luptă pentru îndepărtarea acestei fantome.

Ea îi propune, în acest scop, autorului un joc care va ajunge în final pervers: „Imaginează-ți că sunt Stalin. Să ne imaginăm cum ar reacționa el în fața scrisorilor tale“. Acest joc este portita de care fantoma profită pentru a pătrunde în spațiul privat al familiei și al minții scriitorului. O fantomă la fel de tenace precum Stalin, cel real, care a ocupat Uniunea Sovietică cu o mare rețea telefonică.

Evident că această descoperire a scrisorilor lui Bulgakov către Stalin m-au dus la investigarea ambelor personaje istorice. De la început am știu că nu vroiam să scriu o piesă istorică. Nu era vorba despre a reconstitui un episod din trecut, ci de a teatraliza un caz care să-i reprezinte pe atâția alții din toate timpurile și din toate locurile.

În piesa mea Bulgakova descoperă ceva ce Bulgakov va ignora întotdeauna: de la Putere nu se poate aștepta nimic. Această diferență între Bulgakov și Bulgakova a determinat construirea personajelor mele și a relației dintre ele. La fel am creat un Stalin a cărui imagine este diferită de cea consolidată de către istorici. Stalin pe care vroiam eu să-l văd era fantoma care se naște în mintea lui Bulgakov și care are o evoluție în scenă la fel ca în mintea acestuia. O fantomă care sfârșește prin a se contopi cu cel care-o visează. Puterea, așa cum o visează cel neputincios.